

کد: INS-PE-013	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه: ۱ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/07	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی تشنج	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹	محور: مراقبت و درمان	
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	

هدف: ارتقاء و بهبود وضعیت بالینی بیماران از طریق آموزش به بیماران و خانواده های آنان در خصوص رفتارهای بهداشتی و خود مراقبتی در زمان بستری و پس از ترخیص

دامنه: بخش اطفال

تعاریف:

- **خود مراقبتی:** مجموعه ای از اعمالی است که فرد به صورت اکتسابی، آگاهانه و هدفدار برای فرزندان انجام میدهد تا از لحاظ جسمی، روانی، اجتماعی سالم بمانند و همچنین در صورت ابتلا به بیماری و بستری در بیمارستان براساس آموزشهای دریافتی در حین بستری و پس از ترخیص از سلامت فرزندان حفاظت نماید.
- **تشنج:** حاصل عملکرد نامناسب سیستم الکتریکی مغز است که در اثر تخلیه نورو ن های قشر مخ ایجاد می شود. نشانه های تشنج بستگی به موضع اختلال در مغز دارد که ممکن است شامل عدم آگاهی از محیط اطراف، حرکات غیر ارادی، تغییرات ادراکی، رفتارها و احساسات و وضعیت بدن باشد.

مسئولیت ها و اختیارات: پرستار و پزشک

شیوه انجام کار:

✓ آموزش خودمراقبتی حین بستری:

۱. پزشک:

- ا. علت تشنج بیمار را به صورت قابل فهم به همراه ارائه دهد.
- ب. روند درمان بیمار را به صورت قابل فهم به همراه بیمار توضیح دهد.
- ت. مدت زمان تقریبی نیاز به بستری و زمان تقریبی ترخیص بیمار را با در نظر گرفتن شرایط سوختگی به همراه اعلام نماید.
- ث. همراه بیمار را در خصوص داروهای مصرفی و عوارض آن آگاه سازد.
- ج. در خصوص ادامه یا قطع داروهای مصرفی قبلی بیمار طبق فرایند تلفیق دارویی آموزش های لازم را ارائه دهد.

۲. پرستار:

- ا. علت تشنج بیمار را به صورت قابل فهم به همراه ارائه دهد.
- ب. همراه بیمار را با انواع تشنج (انواع تیک ها در چشم، دست، گوشه دهان و...) سمت تشنج، مدت تشنج، زمان تشنج، علائم تشنج (کف از دهان، بی اختیاری ادرار یا مدفوع، بالا رفتن چشم ها، انقباض عضلات، شلی بدن و بی حالی) جهت گزارش سریع به پزشک و پرستار آشنا کند.
- ت. در خصوص اهمیت بالابودن نرده های تخت توضیحات قابل فهم را به همراه ارائه دهد.
- ث. به همراه بیمار در خصوص اطلاع به پرستار از طریق زنگ احضار در صورت بروز علائم غیرطبیعی کودک آموزش دهد.

کد: INS-PE-013	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه : ۳ از ۲	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/07	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی تشنج	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹	محور: مراقبت و درمان	
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹	زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	

- ج. در صورتیکه علت تشنج تب بالا باشد آموزش های لازم در خصوص کنترل درجه حرارت ، طرز صحیح پاشویه، پرهیز از گرم نگهداشتن کودک، طریقه صحیح گذاشتن شیاف را ارائه دهد.
- ح. در خصوص ادامه یا قطع داروهای مصرفی قبلی بیمار طبق فرایند تلفیق دارویی آموزش های لازم را ارائه دهد.
- خ. اهمیت NPO بودن کودک تا ۶ ساعت پس از تشنج را به همراه توضیح دهد.
- د. رعایت مسائل بهداشتی ، شستشوی دست و ضدعفونی کردن دست ها را به همراه بیمار آموزش دهد.

✓ آموزش خودمراقبتی حین ترخیص:

۱. پزشک:

- أ. همراه بیمار را با علائم هشدار تشنج (کف از دهان، بی اختیاری ادرار یا مدفوع، بالارفتن چشم ها، انقباض عضلات، شلی بدن و بی حالی) آشنا کند.
- ب. توضیحات لازم در خصوص داروهای تجویز شده و عوارض داروها به همراه ارائه دهد.
- ت. زمان و مکان مراجعه به اورژانس در صورت بروز علائم خطر را به همراه اعلام نماید.
- ث. زمان و مکان مراجعه بعدی جهت ویزیت را به بیمار ارائه دهد.

۲. پرستار:

- أ. همراه بیمار را با علائم هشدار تشنج (کف از دهان، بی اختیاری ادرار یا مدفوع، بالارفتن چشم ها، انقباض عضلات، شلی بدن و بی حالی) آشنا کند.
- ب. تناوب مصرف داروهای کنترل تب را به همراه بیمار آموزش دهد.
- ت. آموزش های لازم در خصوص کنترل درجه حرارت ، طرز صحیح پاشویه، پرهیز از گرم نگهداشتن کودک، طریقه صحیح گذاشتن شیاف را ارائه دهد.
- ث. زمان و مکان مراجعه به اورژانس در صورت بروز علائم خطر را به همراه اعلام نماید.
- ج. زمان و مکان مراجعه بعدی و نحوه اخذ نوبت جهت ویزیت پزشک را به همراه بیمار توضیح دهد.
- ح. اهمیت حفظ خونسردی ، محدود نمودن حرکات بیمار ، پرهیز از فرو بردن انگشت یا هر شی دیگر در دهان بیمار در زمان تشنج را به همراه آموزش دهد.
- خ. پرهیز از دادن غذا و یا مایعات به بیمار تا ۶ ساعت پس از تشنج را به همراه آموزش دهد.
- د. در خصوص چرخاندن سر کودک به یک طرف جهت جلوگیری از اسپیراسیون ، استفراغ و کف دهان به همراه بیمار آموزش دهد.
- ذ. به همراه اعلام کند محیط منزل را به گونه ای مهیا نماید که هنگام بازی کردن به سر کودک ضربه ای وارد نشود .

امکانات و تسهیلات مورد نیاز: پمفلت های آموزشی – فرم تکمیل شده ترخیص ایمن- شماره گوشی سوپروایزر آموزش سلامت جهت

پاسخگویی به سوالات

منابع و مراجع : تجربیات بیمارستان

کد: INS-PE-013	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز	
صفحه : ۳ از ۳	مرکز آموزشی درمانی سوانح و سوختگی امیرالمومنین (ع)	
شماره ویرایش: R/07	عنوان دستورالعمل: آموزش خود مراقبتی تشنج محور: مراقبت و درمان زیرمحور: مراقبت های عمومی و بالینی	
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳/۱۰/۰۹		
تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۹		

سمت	نام و نام خانوادگی	
سوپروایزر آموزش سلامت	محسن بیات	تهیه کنندگان
متخصص اطفال	دکتر فرزانه صحراییان	
سرپرستار بخش اطفال	سامره مرادی	
سوپروایزر آموزشی	علیرضا فرمانی	تایید کننده
رییس بیمارستان	دکتر سید محمد مهدی اصلانی	تصویب و ابلاغ کننده